
Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014 roku

Trzebnica, październik 2014

Opracowanie:
Mirosława Szczepaniak

1. WSTĘP

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 8 ust. 1 mówi, iż do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in.: opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Natomiast w art. 9 ust. 1 jest mowa o zadaniach samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Należy do nich m.in.: opracowywanie badań, analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady rynku pracy oraz organów zatrudnienia (pkt 9).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzony w oparciu o ujednoczone dla całego kraju zalecenia metodyczne opracowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawowym źródłem informacji o liczbie i strukturze bezrobotnych oraz ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy jest obowiązujący obecnie w kraju na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011 (Dz. U. Nr 239, poz. 1594) system statystyczno – sprawozdawczy o rynku pracy.

Opierając się na powyższych zapisach ustawy oraz systemie statystyczno – sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdania: od MPiPS -01 do MPiPS -06) wprowadzono do praktyki działania powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz szkół ponadgimnazjalnych jednolitą metodę, służącą bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, o nazwie: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- Stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- Określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,

- Bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- Usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- Ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

W związku z w/w źródłami prezentowanego raportu są zgromadzone w powiatowym urzędzie pracy dane, dotyczące osób bezrobotnych według zawodów, a także według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności i według rodzaju prowadzonej działalności przez pracodawcę zgłaszającego ofertę pracy.

Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251 poz. 1885, z późn. zm.).

Używane w tekście nazwy i symbole zawodów zgodne są z „Klasyfikacją zawodów i specjalności” wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje:

- 10 grup wielkich (kod jednocyfrowy),
- 43 grupy duże – jako wewnętrzny podział grup wielkich (kod dwucyfrowy),
- 132 grup średnie – jako wewnętrzny podział grup dużych (kod trzycyfrowy),
- 444 grupy elementarne – jako wewnętrzny podział grup średnich (kod czterocyfrowy),
- 2360 zawodów i specjalności tworzących grupy elementarne (kod sześciocyfrowy).

W celu dokonania właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć:

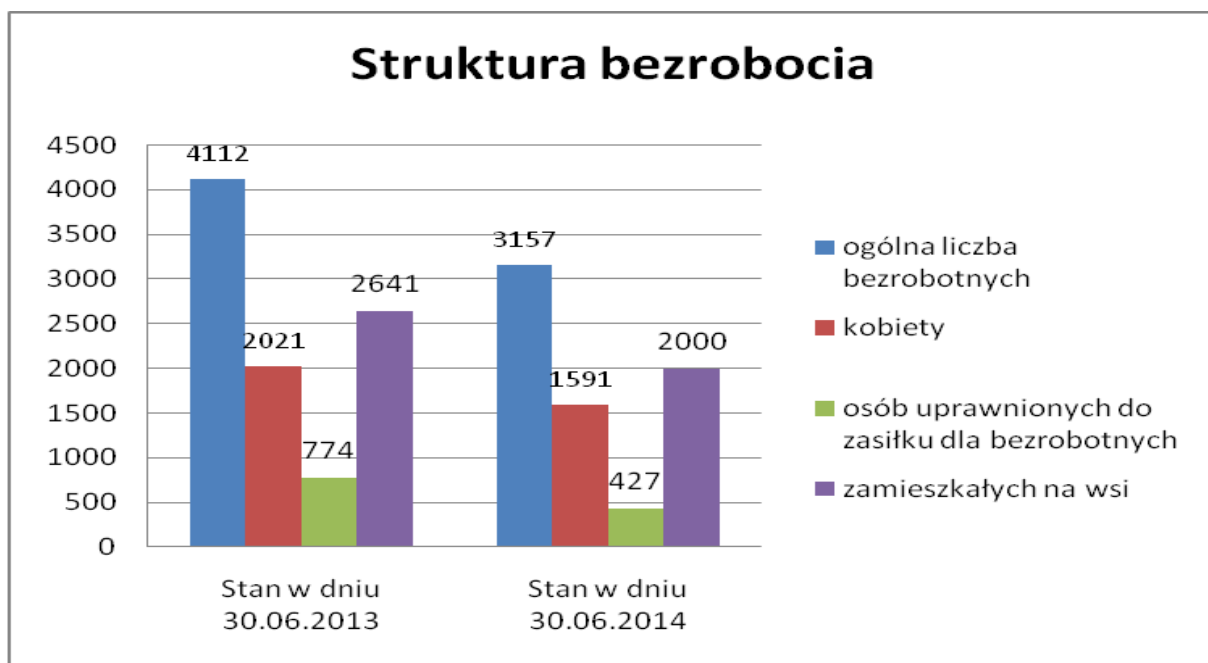
- **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** – proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego, jak również systemu szkolenia bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy,
- **Zawód deficytowy** – zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie,
- **Zawód nadwyżkowy** – zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie,
- **Zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)** – zawód, dla którego liczba ofert pracy zrównoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Zgromadzone informacje opierają się na danych sprawozdawczych Urzędu Pracy w Trzebnicy za okres od 01.01.2014 r. do 30.06.2014 r.

2. ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE TRZEBNICKIM WG. ZAWODÓW WI –POLROCZU 2014 R.

Wg stanu na dzień 30.06.2014 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy zarejestrowane było **3157** osób bezrobotnych, w tym **1591** kobiet (**50,3%**), **427** osób uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych (**13,5%**), **2000** osób zamieszkałych na wsi (**63%**).

Wykres 1. Struktura bezrobotnych na dzień 30.06.2013 i 30.06.2014

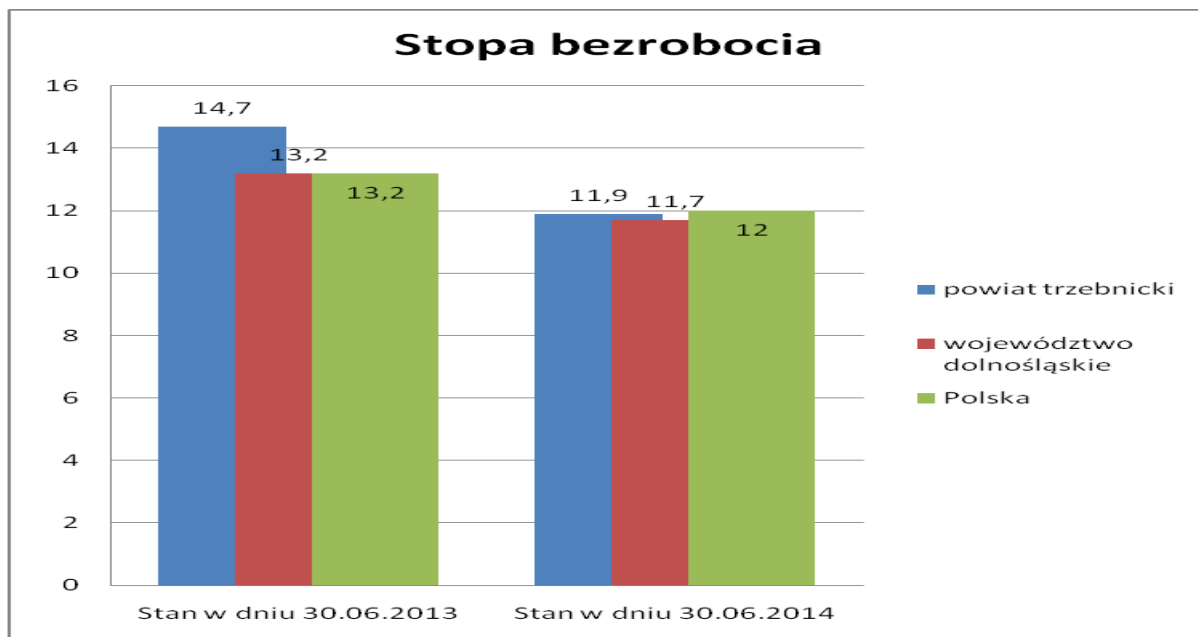
Tabela 1. Struktura osób zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec I-półrocza 2013r i I-półrocza 2014.

Osoby	Stan w dniu 30.06.2013	Stan w dniu 30.06.2014	Zmiany
długotrwale bezrobotne	1621	1613	↓8
do 25 roku życia	782	534	↓248
powyżej 50 roku życia	1078	931	↓147
bez kwalifikacji zawodowych	1293	860	↓433
samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	414	352	↓62
niepełnosprawni	228	230	↑2

Analizując dane zawarte w tabeli 1 zauważa się, iż największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne (**1613** osób, co stanowi **51%** ogółu bezrobotnych). Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowią **27,4%** bezrobotnych (**860** osób), a osoby powyżej 50 roku życia to **29,4%** ogółu zarejestrowanych (**931** osób). Z kolei młodzież do 25 roku życia to **17%** ogółu zarejestrowanych (**534** osoby). Najmniejszą liczbę bezrobotnych stanowią osoby niepełnosprawne i stanowią **7,2%** ogółu osób bezrobotnych (**230** osób).

Stopa bezrobocia na terenie powiatu trzebnickiego wynosiła na dzień 30.06.2014 roku **11,9%**, a w analogicznym okresie 2013 roku było to **14,7%**. Nastąpił znaczny spadek stopy bezrobocia o **2,8** punktu procentowego. Opisane zmiany stopy bezrobocia ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Stopa bezrobocia - powiat, województwo, kraj na dzień 30.06.2013r. i 30.06.2014r.

Według stanu na 30.06.2014 r. wśród zarejestrowanych **3157** bezrobotnych – **2737** osób posiadało zawód (specjalność) tj. **86,7%**. Zaistniałą sytuację obrazuje tabela nr 2.

Tabela 2. Stan bezrobotnych w końcu I półroczu 2013r. i I półroczu 2014r.

Bezrobotni	Stan w dniu 30.06.2013		Stan w dniu 30.06.2014	
		% udział do ogółu		% udział do ogółu
Ogółem	4112		3157	
Bez zawodu	491	11,9	420	13,3
Posiadający zawód	3621	88,1	2737	86,7

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie wielkich grup zawodowych wskazuje na to, że najczęściej zarejestrowanych bezrobotnych należało do grup:

- sprzedawcy i pokrewni – 12,7%,
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (ślusarze, operatorzy CNC, mechanicy samochodowi, mechanicy) – 11,6%,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (stolarze meblowi, krawcy, kuśnierze, szwaczki, piekarze, cukiernicy) – 8,6%,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (murarze, hydraulicy, lakiernicy) – 8,2%,
- pracownicy usług osobistych (kucharze, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, kelnerzy i pokrewni) – 6,7%,
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (technicy rolnictwa, technicy mechanicy) – 6,2%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym,) – 5,4%,
- średni personel do spraw biznesu i administracji (średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, księgowi) – 4,9%,
- kierowcy i operatorzy pojazdów (operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych) – 3,9%,
- rolnicy produkcji towarowej (ogrodnicy, sadownicy, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej) – 3,3%,

Bezrobotni zakwalifikowani do tych 10 grup podstawowych stanowią **71,6%** ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Trzebnica posiadającej zawód.

Wśród wszystkich zawodów, w których rejestrowane są osoby bezrobotne można wyodrębnić grupę, która „generuje” długotrwałe bezrobocie. Bezrobotni, którzy są zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy powyżej 12 miesięcy najczęściej posiadają zawód: sprzedawca – **118** osoby, ślusarz – **39**, murarz – **37**, robotnik budowlany – **25**, technik ekonomista – **24**, krawiec - **20**, technik rolnik – **19**, kucharz - **18**, sprzątaczką biurowa - **18**.

Należy zauważyć, iż zdecydowaną większość bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy stanowią kobiety – **521**, natomiast mężczyźni – **497**.

3. NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.

Kolejną z istotnych zmiennych charakteryzujących bieżącą sytuację na lokalnym rynku pracy powiatu trzebnickiego jest napływ bezrobotnych reprezentujących określone profesje i zawody. W całym pierwszym półroczu 2014 roku w PUP Trzebnica łącznie zarejestrowało się **2568** osób bezrobotnych, w tym **1188** kobiet. W pierwszej połowie 2014 r. stosunkowo największą grupę rejestrujących się bezrobotnych (podobnie, jak w analogicznym okresie roku poprzedniego) stanowiły osoby bez zawodu (456 osób, co stanowiło **17,8** % ogółu rejestrujących się bezrobotnych), gdzie **N** stanowi ogólna liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Natomiast wśród rejestrujących się bezrobotnych z zawodem dominowały: sprzedawca (N=219; 8,5%); ślusarz (N=91; 3,5%); technik ekonomista (N=61; 2,4%); murarz (N=51; 2%); robotnik budowlany (N=47; 1,8%); stolarz (N=41; 1,6%); kucharz (N=39; 1,5%); mechanik pojazdów samochodowych (N=34; 1,3%); magazynier (N=33; 1,3%); fryzjer (N=32; 1,2 %).

4. ANALIZA OFERT PRACY W POWIECIE TRZEBNICKIM WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W I - POŁROCZU 2014 ROKU.

Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy w okresie od stycznia do końca czerwca 2014 roku pozyskał **1393** oferty pracy. Jest to o **565** miejsc zatrudnienia więcej niż w I półroczu 2013 roku. Ilość składanych ofert pracy zwiększyła się, co spowodowane jest większym zainteresowaniem pracodawców naborem pracowników, powstawania nowych miejsc pracy w powiecie trzebnickim szczególnie w handlu , w związku z uruchamianiem nowych marketów handlowych oraz nowych miejsc pracy w aglomeracji wrocławskiej .

Tabela 3. Grupy zawodów, w których zgłaszano największe zapotrzebowanie na pracowników w I półroczu 2014 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2014r.(%)
1.	"52"	SPRZEDAWCY I POKREWNI	11,3
2.	"75"	ROBOTNICZY W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM, OBRÓBCE DREWNA, PRODUKCJI WYROBÓW TEKSTYLNICH I POKREWNI	9,3
3.	"51"	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH	8,8
4.	"41"	SEKRETARKI, OPERATORZY URZĄDZEŃ BIUROWYCH I POKREWNI	8,4
5.	"33"	ŚREDNI PERSONEL DO SPRAW BIZNESU I ADMINISTRACJI	7,9
6.	"93"	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	7,8
7.	"72"	ROBOTNICZY OBRÓBKI METALI, MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ I POKREWNI	7,7
8.	"83"	KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	5,6
9.	"54"	PRACOWNICY USŁUG OCHRONY	4,7
10.	"71"	ROBOTNICZY BUDOWLANI I POKREWNI (Z WYŁĄCZENIEM ELEKTRYKÓW)	4,2
11.	"43"	PRACOWNICY DO SPRAW FINANSOWO-STATYSTYCZNYCH I EWIDENCJI MATERIAŁOWEJ	3,7

W poniższej tabeli przedstawiono 30 wybranych zawodów, w których zgłoszono największe zapotrzebowanie na pracowników w I półroczu 2014 roku. Zostały one uszeregowane ze względu na liczbę ofert pracy zgłoszonych ogółem w I półroczu 2014 roku.

Tabela 4. Ranking ofert pracy wg zawodów w I półroczu 2014 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 r.
1.	"522301"	Sprzedawca*	120
2.	"411004"	Technik prac biurowych*	106
3.	"751190"	Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	91
4.	"515303"	Robotnik gospodarczy	71
5.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	70
6.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	67
7.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	58

8.	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	57
9.	"432103"	Magazynier	38
10.	"722204"	Ślusarz*	33
11.	"721205"	Spawacz metodą MIG	21
12.	"514101"	Fryzjer*	19
13.	"524902"	Doradca klienta	18
14.	"911207"	Sprzątaczką biurową	17
15.	"334306"	Technik administracji*	15
16.	"921101"	Pomocniczy robotnik polowy	14
17.	"512001"	Kucharz*	13
18.	"931301"	Robotnik budowlany	13
19.	"132301"	Kierownik budowy	12
20.	"241202"	Doradca finansowy	12
21.	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	11
22.	"713202"	Lakiernik proszkowy	10
23.	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	10
24.	"412001"	Sekretarka	9
25.	"752205"	Stolarz*	9
26.	"817104"	Operator maszyny papierniczej	9
27.	"331301"	Księgowy	8
28.	"431101"	Asystent do spraw księgowości	8
29.	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	8
30.	"711202"	Murarz*	8

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najwięcej ofert pracy skierowanych było do sprzedawców (**8,6%**), techników prac biurowych (**7,6%**), pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni (6,3%), robotników gospodarczych (**5,1%**), przedstawicieli handlowych (**5%**), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (**4,8%**), kierowca samochodu ciężarowego (**4,1%**), pracownik ochrony fizycznej bez licencji (**4%**), magazynier (**2,7%**), ślusarz (**2,4%**), spawacz metodą MIG (**1,5%**), fryzjer (**1,4%**), doradca klienta (**1,3%**), sprzątaczką biurową (**1,2%**), technik administracji (**1,1%**).

Technicy prac biurowych i technicy administracji zatrudniani są w różnych branżach, najczęściej w administracji, jednak w tej grupie znaczną część stanowią oferty stażowe. Na uwagę zasługuje fakt znacznego zmniejszenia się ofert w zawodach budowlanych: murarz, robotnik budowlany.

Analizując oferty pracy zgłoszone do urzędu zauważyć można, że nie wszystkie oferty są w pełni realizowane, wynika to przede wszystkim z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert pracy do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Większość zarejestrowanych bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane, które nie odpowiadają wymogom lokalnego rynku pracy. Biorąc pod uwagę powyższe dane można zauważyć, że w I półroczu 2014 roku podobnie jak w latach poprzednich w Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy nie zarejestrowano ofert pracy na stanowiska wymagające wysokich kwalifikacji oraz dodatkowych uprawnień.

Dokonana analiza wskazuje, że brak ofert pracy na naszym terenie występuje głównie w zawodach inżynieryjno-technicznych i informatycznych. Brak takiego zapotrzebowania wynika ze specyfiki lokalnego rynku pracy - braku dużych przedsiębiorstw, jak również z faktu, iż przedsiębiorstwa poszukujące pracowników z wyższymi kwalifikacjami rzadko zgłaszają oferty pracy na takie stanowiska do urzędu pracy, rekrutując specjalistów we własnym zakresie.

5. SZANSA UZYSKANIA OFERTY PRACY W I - POŁROCZU 2014 ROKU.

Szansę uzyskania oferty pracy w danym zawodzie określa tzw. „**wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie**” – który stanowi relację średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w określonym okresie sprawozdawczym będących w dyspozycji urzędu pracy w odniesieniu do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie w tym samym okresie.

Obliczony w taki sposób wskaźnik informuje, w jakim zawodzie istnieje największa szansa znalezienia propozycji pracy. Wskaźnik równy „1” oznacza, że przeciętnie na każdego zarejestrowanego bezrobotnego w danym zawodzie przypada oferta pracy. Wskaźnik osiągający wartość większą niż „1” oznacza nadwyżkę ofert nad bezrobotnymi, natomiast wskaźnik poniżej „1” oznacza brak wolnych miejsc pracy w danym zawodzie. Im „wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie” jest niższy, oznacza to mniejszą szansę znalezienia pracy.

Ranking elementarnych grup zawodów (*kodu 4-cyfrowy*) uszeregowanych od najniższego do najwyższego wskaźnika pokazuje, że w województwie dolnośląskim najbliższej szansy uzyskania oferty pracy w I półroczu 2014 roku mieli bezrobotni reprezentujący następujące elementarne grupy zawodów.

Tabela 5. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w I półroczu 2014 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1.	"5312"	Asystenci nauczycieli	3,67
2.	"9211"	Robotnicy pomocniczy przy pracach polowych	2,33
3.	"4222"	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1,67
4.	"8171"	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	1,50
5.	"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni	1,33
6.	"7511"	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,82
7.	"3322"	Przedstawiciele handlowi	0,75
8.	"1323"	Kierownicy do spraw budownictwa	0,67
9.	"7124"	Monterzy izolacji	0,67
10.	"3439"	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,67

6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE TRZEBNICKIM W I PÓŁROCZU 2014 R.

Aby móc mówić o zawodach deficytowych i nadwyżkowych w powiecie trzebnickim należy obliczyć stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie. W ten sposób możemy określić wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów (**W**). Przyjęto, że:

- zawody o wskaźniku $W < 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**,
- zawody o wskaźniku $0,9 \leq W \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone**,
- zawody o wskaźniku $W > 1,1$ to **zawody deficytowe**.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z kolei przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

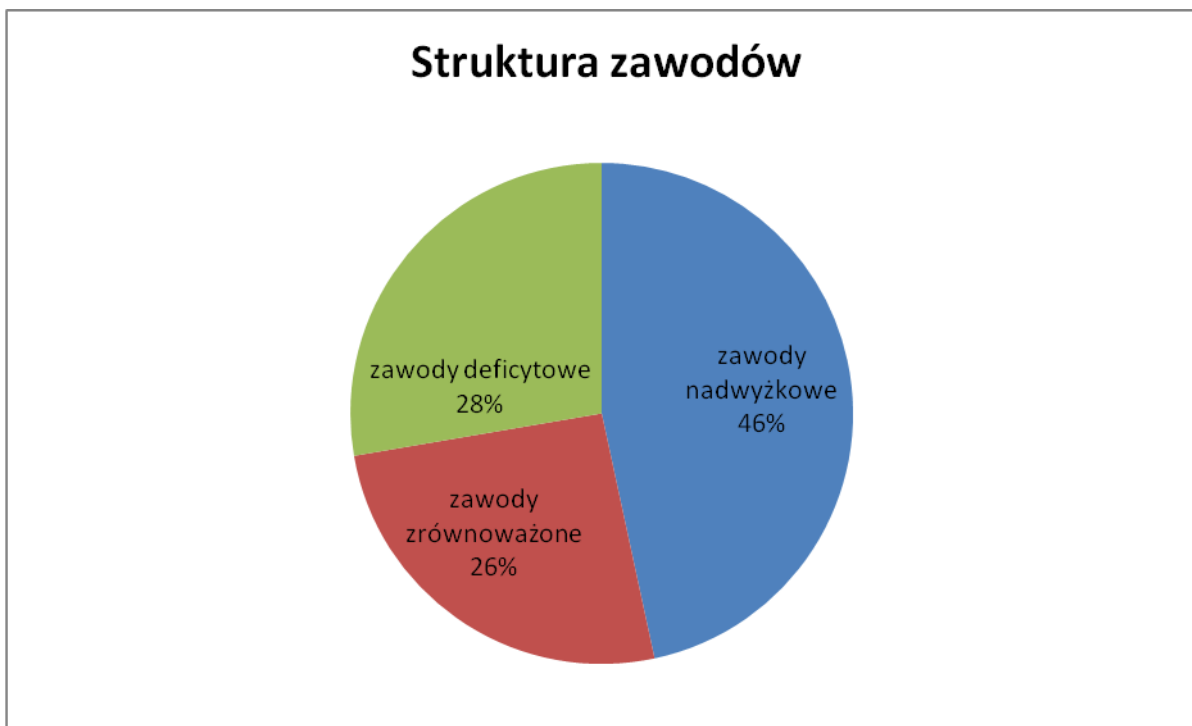
Natomiast przez **zawód w równowadze** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W oparciu o **wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**, zidentyfikowano w powiecie trzebnickim w I połowie 2014 roku:

- 41 zawodów deficytowych,
- 38 zawody zrównoważone,
- 69 zawody nadwyżkowe.

W ten sposób ustalono listę zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Na terenie powiatu trzebnickiego **46%** zawodów stanowią zawody nadwyżkowe, **28%** to zawody deficytowe, a **26%** zawodów wykazuje równowagę (zawody zrównoważone).

Wykres 3. Struktura zawodów w I połowie 2014 roku.

Analizując zawody nadwyżkowe i deficytowe wzięto pod uwagę 30 zawodów nadwyżkowych i 20 zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodu, przy czym nie ujęto zawodów, dla których wskaźniki te wynoszą odpowiednio MAX lub 0.

Tabela 6. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1.	"331403"	Technik ekonomista*	0,02
2.	"311504"	Technik mechanik*	0,05
3.	"722314"	Tokarz w metalu	0,06
4.	"713203"	Lakiernik samochodowy	0,07
5.	"613003"	Rolnik*	0,09
6.	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	0,12
7.	"751201"	Cukiernik*	0,14
8.	"314301"	Technik leśnik*	0,14
9.	"711202"	Murarz*	0,16
10.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,17
11.	"333107"	Technik logistyki*	0,17
12.	"711601"	Brukarz	0,17
13.	"753105"	Krawiec*	0,17
14.	"751204"	Piekarz*	0,18
15.	"712601"	Hydraulik	0,20
16.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,20
17.	"933304"	Robotnik magazynowy	0,20
18.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,21
19.	"351203"	Technik informatyki*	0,21
20.	"752205"	Stolarz*	0,22
21.	"311204"	Technik budownictwa*	0,25
22.	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	0,25
23.	"753402"	Tapicer*	0,25
24.	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	0,25
25.	"931301"	Robotnik budowlany	0,28
26.	"522305"	Technik handlowiec*	0,29
27.	"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	0,30
28.	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	0,33
29.	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,33
30.	"512001"	Kucharz*	0,33

W powyższej tabeli wybrano 30 zawodów, które miały najniższy wskaźnik intensywności nadwyżki (pomijając wskaźniki, które wynoszą 0), ponieważ im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki, tym bardziej nadwyżkowy jest zawód. Ranking zawodów nadwyżkowych ujęty w tabeli 6 wskazuje, że w zawodach: technik ekonomista, technik mechanik, tokarz w metalu, lakiernik samochodowy, cukiernik, technik leśnik, murarz, specjalista d/s marketingu i handlu, technik logistyk brukarz i krawiec, wskaźnik intensywności nadwyżki jest najmniejszy, co znaczy, że podaż ofert pracy w tych zawodach jest najniższa w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Ranking zawodów **deficytowych** w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014 r., czyli 41 zawodów, w których liczba bezrobotnych oraz poszukujących pracy nie zaspokajała potrzeb pracodawców, czyli występowała przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami przedstawia tabela 7.

W tabeli nie ujęto zawodów ze wskaźnikiem o wartości MAX, ponieważ wskazuje on, że w danym zawodzie w okresie objętym badaniem, zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast nie zarejestrowali się bezrobotni.

Tabela 7. Ranking zawodów deficytowych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1.	"721205"	Spawacz metodą MIG	21,00
2.	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	9,50
3.	"431101"	Asystent do spraw księgowości	8,00
4.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	7,78
5.	"921101"	Pomocniczy robotnik polowy	7,00
6.	"921201"	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	7,00
7.	"515303"	Robotnik gospodarczy	6,45
8.	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	5,50
9.	"341202"	Opiekun osoby starszej*	5,00
10.	"932913"	Sortowacz	5,00
11.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	4,46

12.	"411004"	Technik prac biurowych*	4,24
13.	"132301"	Kierownik budowy	4,00
14.	"721204"	Spawacz metodą MAG	4,00
15.	"911203"	Pokojowa	4,00
16.	"524902"	Doradca klienta	3,60
17.	"711501"	Cieśla*	3,50
18.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3,19
19.	"712202"	Głazurnik	3,00
20.	"811104"	Operator koparki	3,00

Zawody deficytowe wymienione w tabeli 7 charakteryzuje niewielki napływ bezrobotnych przy jednoczesnym wielokrotnie większym napływie ofert pracy.

Zawodami deficytowymi są zawody dotyczące obsługi biura, chociaż statystyka ofert pracy wskazuje, że większość ofert pracy dotycząca tego obszaru to oferty stażu np.; sekretarka, asystent do spraw księgowości, technik prac biurowych, technik administracji i doradca klienta. Zawodem deficytowymi jest również: pracownik ochrony fizycznej. Najczęściej oferty na pracowników ochrony zgłaszały firmy świadczące usługi ochroniarskie, ze wskazaniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Natomiast 38 zawodów było zawodami zrównoważonymi, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży. Zawody zrównoważone wymienione zostały w tabeli 8.

Tabela 8. Ranking zawodów zrównoważone w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1.	"121201"	Kierownik działu kadrowo-płacowego	1
2.	"132103"	Kierownik działu produkcji	1
3.	"142004"	Kierownik supermarketu	1
4.	"214402"	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia do obróbki metali	1
5.	"214503"	Inżynier technologii żywności	1
6.	"215103"	Inżynier elektryk	1

7.	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	1
8.	"233011"	Nauczyciel języka niemieckiego	1
9.	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	1
10.	"235107"	Pedagog	1
11.	"235290"	Pozostali nauczyciele szkół specjalnych	1
12.	"241102"	Specjalista do spraw kontrolingu	1
13.	"243107"	Specjalista do spraw reklamy	1
14.	"261901"	Asystent prawny	1
15.	"263401"	Psycholog	1
16.	"311508"	Technik mechanik maszyn i urządzeń	1
17.	"313208"	Operator urządzeń oczyszczania ścieków	1
18.	"321301"	Technik farmaceutyczny*	1
19.	"325101"	Asystentka stomatologiczna*	1
20.	"325402"	Technik masażysta*	1

6. WNIOSKI

W oparciu o sporządzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych i analizę lokalnego rynku pracy, wynikają następujące spostrzeżenia:

- 1) W I połowie 2014 roku liczba zarejestrowanych w urzędzie bezrobotnych znacznie się zmniejszyła, z poziomu **4112** osób do poziomu **3157** osób, co ma związek z ogólnym spadkiem bezrobocia w województwie dolnośląskim związanym z wzrostem gospodarczym i powstaniem nowych miejsc pracy.
- 2) W I połowie 2014 r. liczba ofert pracy w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. zwiększyła się z o **565** oferty pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy w okresie od stycznia do końca czerwca 2014 roku pozyskał **1393** oferty pracy.
- 3) W I połowie 2014 roku najwięcej ofert pracy wg PKD w powiecie trzebnickim dotyczyło sekcji:
  - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle – 21%;

- Przetwórstwo przemysłowe – 20%;
  - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 14,5%;
  - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne -8,7%;
  - Budownictwo – 5,2%;
  - Transport i gospodarka magazynowa – 4,6%;
  - Pozostała działalność usługowa – 4%;
  - Edukacja – 3,6%;
  - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 3,5%;
- 4) Pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na zatrudnienie osób do wykonywania prac prostych (pracownicy obsługi biurowej, pracownicy przy pracach prostych (robotnik gospodarczy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym) w handlu (przedstawiciel handlowy) i usługach (magazynier, doradca klienta).
  - 5) Nadal zgłaszane jest zapotrzebowanie na pracowników administracyjno-biurowych. Jednak większość tego typu ofert pracy dotyczy miejsc stażowych.
  - 6) W strukturze zgłoszonych ofert nadal niewielki odsetek stanowią propozycje pracy adresowane do osób posiadających wykształcenie wyższe.
  - 7) Oferty pracy pozyskane do realizacji bardzo często należą do tzw. „trudnych”. Czasami te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP. Ze względu na proponowane warunki pracy i niską pracę bezrobotni nie są zainteresowani daną ofertą.
  - 8) Pracodawcy często mają problem ze sformułowaniem wymogów kwalifikacyjnych.
  - 9) Z przedstawionej analizy wynika, że sytuacja na rynku pracy znacznie się poprawiła, zwiększyła się liczba zawodów deficytowych, choć w dalszym ciągu utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.
  - 10) W czołówce rankingu zawodów deficytowych mieszczą się następujące zawody:
    - Spawacz metodą MIG
    - Pracownik ochrony fizycznej bez licencji
    - Asystent do spraw księgowości
    - Przedstawiciel handlowy
    - Pomocniczy robotnik polowy
    - Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt
    - Robotnik gospodarczy

- Asystent nauczyciela przedszkola
- Opiekun osoby starszej*

11) Natomiast do czołówki zawodów nadwyżkowych należą:

- Technik ekonomista*
- Technik mechanik*
- Tokarz w metalu
- Lakiernik samochodowy
- Rolnik*
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej
- Cukiernik*
- Technik leśnik*
- Murarz*

12) W I połowie 2014 roku najwięcej bezrobotnych reprezentowało wg PKD następujące sekcje:

- Działalność nie zidentyfikowana – 41%;
- Przetwórstwo przemysłowe – 16%;
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle – 12,7%;
- Budownictwo – 7%;
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 4,6%;
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 3,9%;
- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 2,1%;
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1,9%;
- Transport i gospodarka magazynowa – 1,9%;
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 1,5%.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazujący głównie na danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na regionalnym rynku pracy i stanowić może przede wszystkim podstawę do planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców na lokalnym rynku pracy.

Celem prowadzenia monitoringu jest między innymi:

- a) efektywne wykorzystanie środków finansowych na aktywizacja rynku pracy,
- b) tworzenie planów szkolenia bezrobotnych,
- c) merytoryczne uzasadnienie pisania programów pod kątem pozyskiwania dodatkowych środków,
- d) informacja o kwalifikacjach lokalnych zasobów ludzkich dla lokalnych inwestorów.

Na zakończenie należy jeszcze raz podkreślić, że monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wnioski sformułowane w trakcie analizy przedmiotu badania, stanowią obraz lokalnego rynku pracy, który charakteryzuje tylko pewien fragment rzeczywistości. Wolne miejsca pracy, którymi dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy w I połowie 2014 roku nie odzwierciedlały struktury wszystkich ofert dostępnych na lokalnym rynku pracy. Znaczna część ofert pracy nie jest zgłaszana do urzędu pracy, ale brak jest szacunków, jakiej części ofert pracy to dotyczy. Z pewnością do urzędu nie trafia wiele informacji o wolnych miejscach pracy dla wysokiej klasy specjalistów, głównie ze względu na przekonanie, że zarejestrowani bezrobotni nie posiadają wystarczających kwalifikacji zawodowych, bądź ich umiejętności zdezaktualizowały się wobec długiego pozostawania bez pracy. Duża część bezrobotnych podjęła zatrudnienie na stanowiskach, które nie były ewidencjonowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy. Poza tym część bezrobotnych z terenu powiatu trzebnickiego podjęła pracę poza jego obszarem, co sprawia, że monitoring tworzony dla lokalnego rynku pracy nie pokazuje faktycznego zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach. Ponad to coraz większą rolę w poszukiwaniu pracowników spełnia Internet, w którym zamieszczana jest znaczna część ofert pracy. Tak więc oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy stanowią tylko część ofert pracy obecnych na rynku. Zanalizowanie rynku pracy, nawet lokalnego, jest zadaniem trudnym, czasochłonnym i kosztownym. Aby monitoring w sposób dokładniejszy charakteryzował rzeczywistą sytuację należałoby uzyskać takie dane jak: informacje dotyczące liczby i struktury wszystkich ofert pracy występujących na lokalnym rynku pracy, a także planowane w kolejnym roku przyjęcia do pracy przez pracodawców. Monitoring nie zawiera danych badających potrzeby zatrudnieniowe lokalnych pracodawców.

Spis wykresów:

Wykres 1. Struktura bezrobotnych na dzień 30.06.2013 i 30.06.2014r.

Wykres 2. Stopa bezrobocia - powiat, województwo, kraj na dzień 30.06.2013r. i 30.06.2014r.

Wykres 3. Struktura zawodów w I połowie 2014 roku.

Spis tabel:

Tabela 1. Struktura osób zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec I półrocza 2014r.

Tabela 2. Stan bezrobotnych w końcu I półrocza 2013 r. i I półrocza 2014r.

Tabela 3. Grupy zawodów, w których zgłaszano największe zapotrzebowanie na pracowników w I półroczu 2014r.

Tabela 4. Ranking ofert pracy wg zawodów w I półroczu 2014 r.

Tabela 5. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w I półroczu 2014 r.

Tabela 6. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014 r.

Tabela 7. Ranking zawodów deficytowych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014 r.

Tabela 8. Ranking zawodów zrównoważonych w powiecie trzebnickim w I półroczu 2014 r.